

Jokainen matka on tärkeä: SAFETeen-sovelluksia testataan luokissa

Maria Papadakaki, projektin johtaja

Kahden vuoden tutkimuksen, suunnittelun ja neljän maan yhteistyön jälkeen SAFETeen-toiminta etenee. Digitaaliset sovellukset ja pedagoginen käsikirja on saatu valmiiksi. Työvälineet on kehitetty auttamaan nuoria liikenteessä. Parhailaan välineitä kokeillaan neljän eurooppalaisen maan kouluissa. Sovellukset valmistuivat juuri sopivasti nuorille, jotka liikkuvat päivittäin liikenneympäristössä, usein hieman hajamielisinä ja tietämättöminä riskeistä.

Miljoonat nuoret kulkevat kouluun jalan, pyörällä, bussilla tai sähköpotkulaudalla päivittäin. He ylittävät vilkkaita risteyksiä, katselevat puhelimiaan tietä ylittäessään ja tekevät sekunnin murto-osassa päätöksiä, joita he tuskin tiedostavat päätöksiksi. Tieliikenneonnettomuudet ovat edelleen eräs merkittävimmistä nuorten kuolinsyistä Euroopassa, ja silti riskien hahmottamista ja turvallista päätöksentekoa opetetaan luokahuoneissa harvoin. Juuri tähän tarpeeseen SAFETeen-työvälineet on kehitetty.

TÄSSÄ KIRJEESSÄ

**JOKAINEN MATKA ON
TÄRKEÄ: SAFETEEN-
SOVELLUKSIA TESTATAAN
LUOKISSA**

**KÄYTÄNNÖN HARJOITTELUA
OPETTAJILLE KYPROKSELLA**

**KÄSIKIRJA
KOKEILUVAIHEESSA:
OSALLISUUTTA OPETTAJILLE
TURVAA NUORILLE**

**SAFETEEN-KOKEILUVAIHEEN
KOKEMUKSIA**

**KUMPPANI ESITTÄYTYY: UTU
UUTISIA**

SAFETeen toteutuu eurooppalaisena yhteistyönä, jossa ovat mukana Kreikka, Italia, Suomi ja Kypros. Hankkeessa on kehitetty digitaaliset sovellukset sekä kattava pedagoginen käsikirja, erityisesti perus- ja toisen asteen opiskelijoille. Tavoitteena ei ole pelkästään kertoa nuorille vaaratilanteista, vaan antaa heille valmiuksia huomata riskejä, arvioida niitä realistisesti ja tehdä harkittuja päätöksiä nopeasti muuttuvissa ja ennakoimattomissa liikenneympäristöissä, joita he kohtaavat päivittäin koulumatkoillaan.

Kuukausien kehitysprosessin jälkeen työkalut ovat nyt valmiit

Digitaaliset työkalut on viimeistelyt perusteellisten testien ja käyttöliittymän kehittämisen avulla. Ne on suunniteltu siten, että ne puhuttelevat tämän päivän nuoria: ne ovat vuorovaikutteisia, visuaalisia ja kiinnittyvät heidän arjen liikennekokemuksiinsa. Materiaalit on mukautettu erilaisiin sosiaalisiin ja maantieteellisiin ympäristöihin, joissa nuoret elävät ja liikkuvat. Esimerkiksi Ateenan keskustassa liikkuvan nuoren arki ja haasteet eroavat merkittävästi maaseudun Suomessa pyöräilevän nuoren kokemuksista. Kyse on 2000-luvun liikenneturvallisuus-kasvatuksesta: se on tutkimusnäyttöön perustuvaa, tilannekuvaan perustuvaa ja aidosti nuorten tarpeisiin vastaavaa.

Samanaikaisesti kehitetty pedagoginen käsikirja tarjoaa opettajille selkeitä luokkahuonetehtäviä, käytännönläheistä ohjeistusta nuoruusiän kehitykseen ja tutkimusperustaisen pedagogisen viitekehyksen. Yhdessä työvälineet rohkaisevat nuoria passiivisen vastaanottamisen sijaan aktiiviseen toimintaan ja päätöksentekokyvyn kehittämiseen.

Yksi merkittävimmistä hetkistä koettiin Nikosiassa, Kyproksella. Siellä kaksikymmentä opettajaa neljästä kumppanimaasta tutustui SAFETeen-materiaaleihin käytännössä, testasi digitaalisia työkaluja ja jakoi asiantuntemustaan. Heidän palautteensa oli suoraa, perusteellista ja erittäin arvokasta. Opettajat esittivät kysymyksiä materiaalien käytöstä luokkahuoneessa, nostivat esiin kohtia, joita voisi vielä kehittää, ja tunnistivat ominaisuuksia, jotka vastasivat erityisen hyvin oppilaiden arjen kokemuksia. Tämä palaute on huomioitu sekä digitaalisten työkalujen että käsikirjan lopullisissa versioissa.

Seuraavina kuukausina SAFETeen siirtyy ehkä koko hankkeen tärkeimpään vaiheeseen: pilotointiin oikeissa kouluympäristöissä Kreikassa, Italiassa, Suomessa ja Kyproksella. Oppilaat ja opettajat käyttävät työkaluja ja käsikirjaa aidossa opetustilanteessa, jolloin saadaan tietoa niiden käytettävyydestä, kiinnostavuudesta ja vaikuttavuudesta. Näiden kokemusten pohjalta materiaaleja viimeistellään ennen SAFETeen-resurssien virallista julkaisua. Julkaisun jälkeen materiaalit ovat maksutta koulujen käytettävissä eri puolilla Eurooppaa. Maaliviiva on jo näkyvissä. Kuukausien yhteistyö, tutkimus, suunnittelu ja yhteinen sitoutuminen nuorten turvallisuuteen ovat muotoutumassa kokonaisuudeksi, jolla on potentiaalia tavoittaa satojatuhansia nuoria ympäri Eurooppaa ja sen ulkopuolella.

SAFETeen-opettajakoulutus Kyproksella luo perustan nuorten turvallisemmalle liikkumiselle

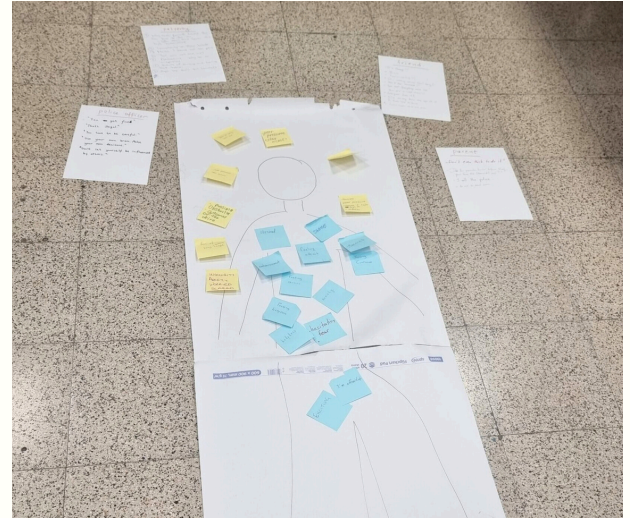
Sissy Kroustalidou, RDPSEC Pedagoginen tiimi ja tohtori Christiana Pihilippou Charidemou, Terveystieto-oppiaineen tarkastaja

Neljän maan SAFETeen-opettajat kokoontuivat syyskuussa 2025 Kyproksen Nikosiaan Frederickin yliopistoon kaksipäiväiseen täydennyskoulutukseen. Koulutus kokosi yhteen opettajat, jotka pilotoivat SAFETeen-työkaluja omissa kouluissaan, ja loi innostavan sekä yhteistyöhön kannustavan ympäristön, jossa keskityttiin edistämään nuorten turvallisempia koulumatkoja ja vastuullista päätöksentekoa.

Koulutus järjestettiin Kyproksen opetus-, liikunta- ja nuorisoministeriön tuella. Tapahtuman koordinoinnista sekä käytännön ja akateemisesta tuesta vastasi Terveyskasvatuksen ja kansalaiskasvatuksen tarkastusvirasto.

Koulutuksen aikana osallistujat tutustuivat SAFETeenin kokonaisajatteluun, tavoitteisiin ja pedagogiseen lähestymistapaan. Hankkeen partnerit esittelivät koko oppimateriaalipaketin, johon kuuluu luokassa käytettäviä tuntisuunnitelmia, VR-simulaatioita todentuntuisista liikkumistilanteista sekä digitaalinen sovellus, joka mittaa liikenteessä liikkumisen taitoja ja reaktionopeutta.

Ohjelma yhdisti asiantuntijaesitykset käytännön työpajoihin ja yhteistoiminnalliseen työskentelyyn. Opettajat pääsivät itse kokeilemaan digitaalisia sovelluksia, tutustumaan erilaisiin tapoihin ottaa materiaalit käyttöön opetuksessa sekä pohtimaan konkreettisia tilanteita, joita oppilaiden kanssa työskennellessä voi tulla vastaan. Näiden vuorovaikutteisten työskentelytapojen kautta osallistujat saivat käsityksen siitä, miten materiaaleilla voidaan aktivoida nuoria ja tukea turvallisempaa arjen käyttäytymistä.

Ryhmätyöskentelyssä yhteistyökumppanit pääsivät kokeilemaan ja kehittämään hankkeen sovelluksia. Lisäksi keskusteltiin pedagogisesta käsikirjasta, arviointivälineistä, tuntisuunnitelmista ja menetelmäohjeista. Opettajat, tutkijat ja asiantuntijat vaihtoivat näkemyksiä luokahuoneiden tarpeista, eri maiden kulttuurieroista sekä tavoista tukea oppilaiden tietoja, hyvinvointia ja osallisuutta. Tämä vuoropuhelu vahvisti oppimisympäristön tieteellistä perustaa ja varmisti samalla aineiston toimivuutta kouluympäristössä.

Yksi koulutuksen arvokkaimmista puolista oli avoin ajatustenvaihto neljän osallistujamaan opettajien välillä. Opettajat jakoivat kokemuksia omista paikallisista ympäristöistään, pohtivat nuorten liikkumiseen liittyviä haasteita ja keskustelivat siitä, miten SAFETeenin lähestymistapa voi tukea turvallisempia ja vastuullisempia valintoja. Heidän palautteensa auttoi myös hanketiimiä viimeistelemään oppimateriaalit ja työkalut ennen pilotointivaihetta.

Kyproksella järjestetty koulutus ei ainoastaan vahvistanut kumppaneiden välistä yhteistyötä, vaan myös syvensi yhteistä sitoutumista siihen, että nuorille tarjotaan ne tiedot ja taidot, joita he tarvitsevat liikkuaan arjessaan turvallisesti ja luottavaisin mielin.

SAFETeen jatkaa määrätietoisia askelia kohti turvallisempaa ja vastuullisempaa liikkumiskulttuuria seuraaville sukupolville.

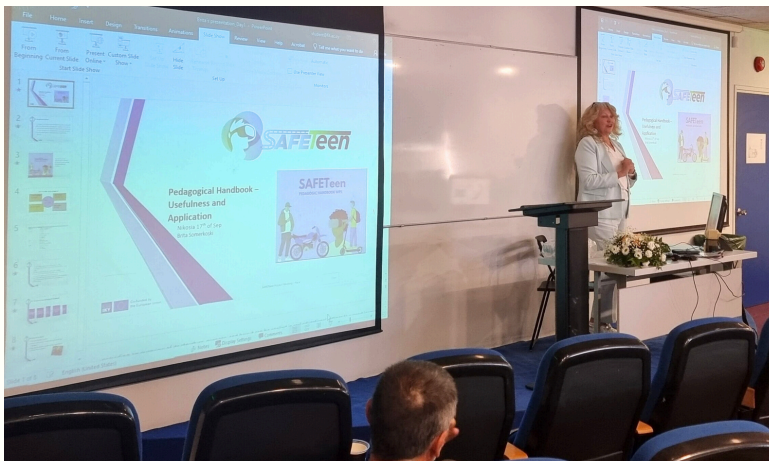
Käsikirjan pilotointi: osallisuutta opettajille, turvaa nuorille

Brita Somerkoski, erikoistutkija UTU

12–15 vuoden iässä nuoret muuttuvat fyysisesti, emotionaalisesti ja kognitiivisesti. Heidän päätöksentekotaitonsa kehittyvät vielä. Murrosiässä tunteet ja sosiaaliset suhteet kavereiden kanssa ovat tärkeitä. Nämä tekijät tekevät nuorista erityisen alttiita liikenteen riskeille.

Tämän vuoksi SAFETeen-toimijat valmistavat yhdessä SAFETeen-käsikirjan nuorten liikenneturvallisuuden opettamiseen. Nuoren arjessa juuri opettajat viettävät yläkoulun oppilaiden kanssa enemmän aikaa kuin kukaan muu aikuinen. Siksi opettajilla on keskeinen rooli myönteisten liikenneturvallisuusasenteiden ja -käyttäytymisen vahvistamisessa.

Vaikka liikenneturvallisuuden perusasiat eivät ole erityisen monimutkaisia, opettajilla on ollut käytössään hyvin vähän materiaaleja, jotka käsittelevät nimenomaan kavereiden vaikutusta nuorten liikkumisessa, toteaa Turun yliopiston erikoistutkija Brita Somerkoski.

Käsikirjassa asetetaan liikenneturvallisuuden opetukselle tavoitteet, jotka liittyvät oppimistavoitteisiin, opetusmenetelmiin, oppimateriaaleihin ja arviointivälineisiin. Teoksen tavoitteena on tarjota toisen asteen opettajille kattava opetusväline, jonka avulla he voivat auttaa oppilaita ymmärtämään turvallisen liikkumisen osa-alueita. Kirjassa kiinnitetään erityistä huomiota kavereiden vaikutukseen sekä siihen, miten nuoret voivat tehdä turvallisia valintoja myös kielteisen sosiaalisen paineen alla.

Käsikirja perustuu tutkimukseen. SAFETeen-hankkeen fokusryhmäkeskustelut osoittivat, että vaikka liikennenympäristöt ja ilmasto vaihtelevat eri Euroopan maissa, nuorten käyttäytymisessä esiintyy samankaltaisia haasteita.

Käsikirja ohjaa opettajia sovittamaan yhteen oppimistavoitteet, opetusmenetelmät ja arviointikäytännöt. Samalla se kannustaa hyödyntämään vaihtoehtoisia materiaaleja ja paikallisia oppimisympäristöjä. Näin laajan ja kattavan pedagogisen käsikirjan laatiminen ei olisi ollut mahdollista ilman kumppanimaiden opettajien panosta, toteaa Brita Somerkoski.

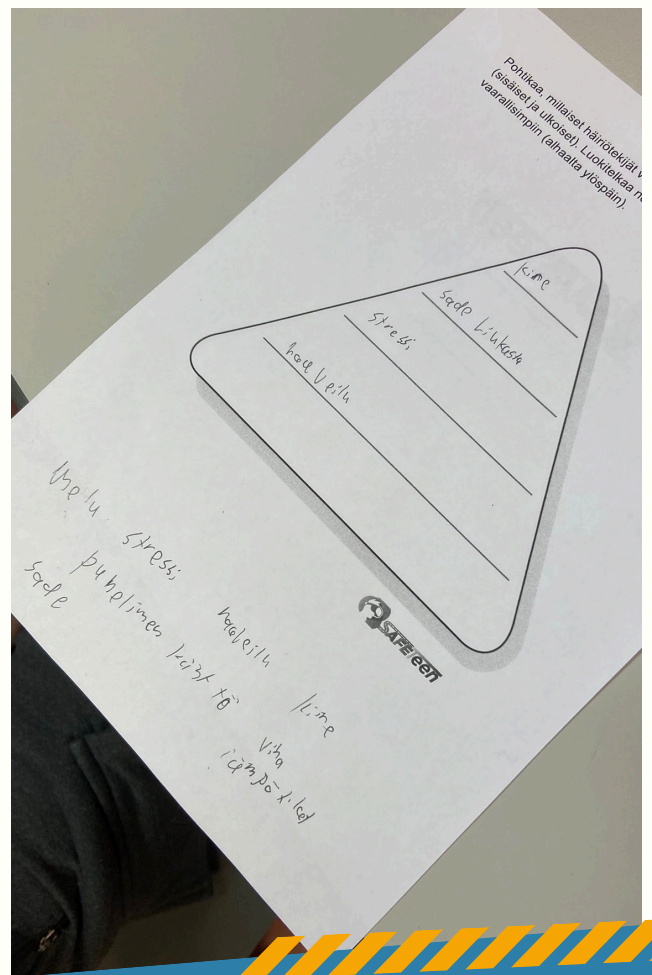
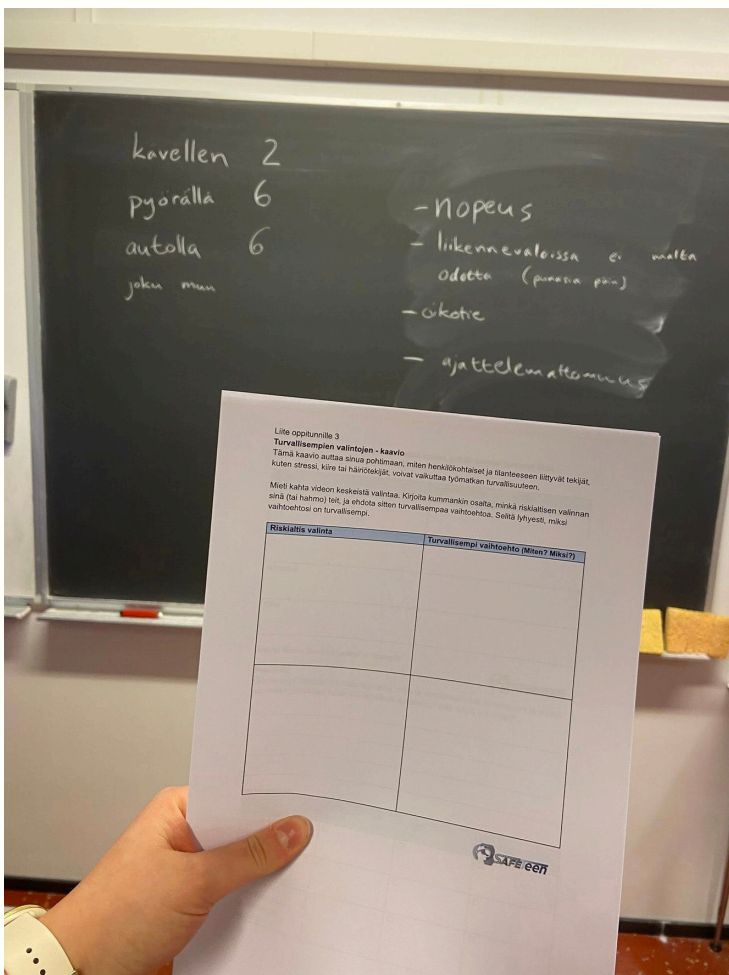
Tässä vaiheessa hanketta pedagoginen käsikirja on pilotointivaiheessa. Pilotoinnin aikana kokeillaan käsikirjan käytännön toimivuutta ja helppokäyttöisyyttä sekä saadaan arvokasta tietoa siitä, miten menetelmät ja digitaaliset työkalut tukevat liikenneturvallisuuden opetusta aidoissa luokkahuonetilanteissa. Kyproksella, Kreikassa, Italiassa ja Suomessa opettajat hyödyntävät käsikirjan tuntisuunnitelmia, jotka rakentuvat neljän keskeisen tekijän ympärille: oppimiseen liittyvät tekijät, yksilölliset ja tilanteeseen liittyvät tekijät, sosiaaliset tekijät sekä altistumistekijät. Oppimisympäristöt on suunniteltu näiden pohjalta toimijälähtöisiksi, kokemukselliseksi ja käytännönläheisiksi.

SAFETeen-hankkeessa kehitettyjen sovellusten tarkoituksena on ohjata oppilaita arvioimaan omia taitojaan ja asenteitaan tilanteissa, joissa he kohtaavat kaveripainetta.

Käsikirja antaa opettajille mahdollisuuden harjoittaa oppilaiden kanssa tosielämän tilanteita muistuttavia skenaarioita. Näin oppilaat oppivat arvioimaan riskejä kriittisesti ja tekemään turvallisia valintoja koulumatkoillaan. Käsikirja sisältää myös kuvauksia nuorten liikenneturvallisuudesta kussakin kumppanimaassa sekä keskeisistä teoreettisista näkökulmista, kuten liikenneturvallisuudesta, kaveripaineesta ja päätöksenteosta.

Käsikirjan oppitunnit on suunniteltu integroitaviksi perusopetuksen opetussuunnitelmiin. Vaikka oppimisympäristöt vaihtelevat draamaharjoituksista ja ryhmäkeskusteluista haastatteluihin ja päätöksentekotilanteisiin, jokainen oppitunti noudattaa samaa perusrakennetta: ensin motivoidaan ja aktivoidaan oppilaat, sitten esitellään uudet käsitteet ja sisällöt, joita harjoitellaan tehtävien avulla ja lopuksi arvioidaan.

Pilotointivaiheen aikana ja sen jälkeen kerätään kokemuksia ja palautetta käsikirjaa käyttäviltä opettajilta. Hankkeen lopussa käsikirjasta julkaistaan lopullinen versio, joka käännetään kumppanimaiden kielille ja tehdään maksutta kaikkien saataville.

SAFETeen-kokeiluvaiheen kokemuksia

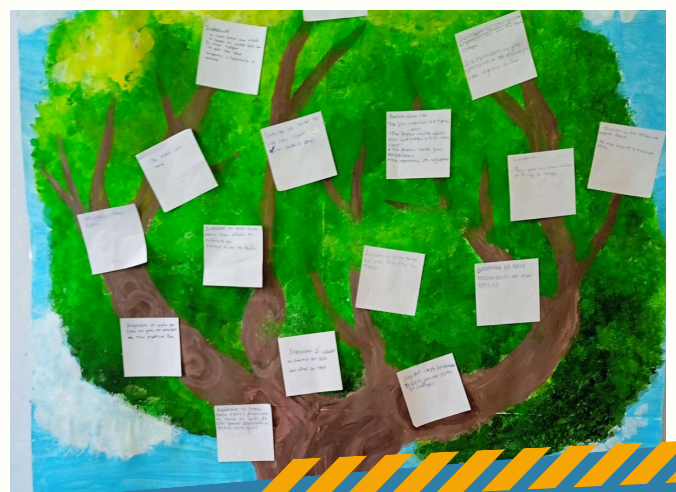
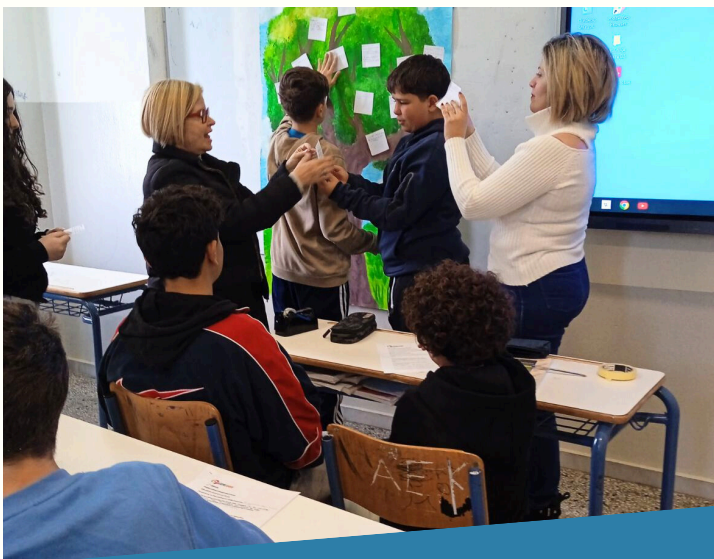
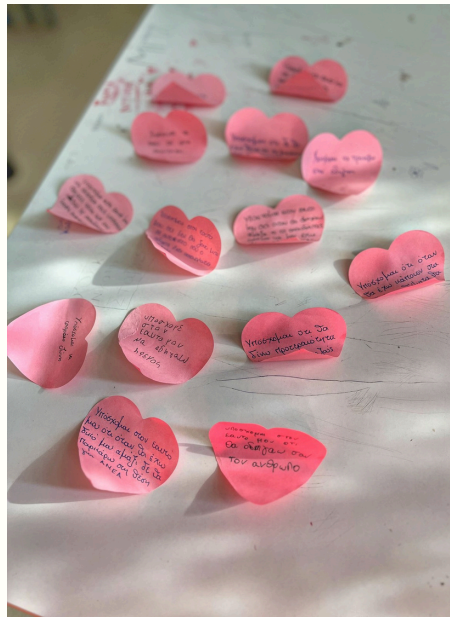
Sissy Kroustalidou, RDPSEC pedagoginen tiimi

SAFETeen-hankkeen pilottivaihe kesti kuluvan vuoden tammikuusta toukokuun loppuun. Vaiheeseen osallistuu yli 100 oppilasta jokaisesta kumppanimaasta. Tänä aikana oppilaat työskentelevät hankkeessa laadittujen jäseneltyjen oppituntisuunnitelmien parissa, jotka perustuvat neljään keskeiseen riskitekijään.

Oppimiseen liittyvä tekijä (Educational Factor) käsittelee sitä, että monilta nuorilta puuttuu riittävä liikenneturvallisuuden ja kevyen liikkumisen eli mikromobilitietin opastus. Sen tavoitteena on auttaa ymmärtämään liikennesääntöjä ja turvallisia toimintatapoja. Yksilöllinen ja tilannetekijä (Personal and Situational Factor) keskittyy siihen, miten kokemattomuus,

häiriötekijät, väsymys, impulsiivisuus ja emotionaalinen kuormitus voivat vaikuttaa arviointikykyyn koulumatkoilla. Sosiaalinen tekijä (Social Factor) tarkastelee esimerkiksi kaveripainetta, ryhmäkäyttäytymistä ja perheen vaikutusta, kun taas altistumistekijä (Exposure Factor) käsittelee infrastruktuurin, liikenneolosuhteiden, näkyvyyden ja sään vaikutusta turvallisuuteen.

Oppitunneilla hyödynnetään VR- ja reagointisovelluksia, joiden avulla oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa realistisissa ja yllättävissä tilanteissa. Samalla kerätään tietoa työkalujen toimivuudesta. Kokeilun aikana saatu palaute auttaa kehittämään materiaaleja niin, että niistä tulee käytännöllisiä, helpokäyttöisiä ja nuorten arjen haasteisiin sopivia.

Kumppani esittäytyy

Turun yliopisto (UTU)

Inspiroidu tieteestä

Vuonna 1920 Suomen kansan lahjana perustettu Turun yliopisto (UTU) on yksi Suomen johtavista monialaisista yliopistoista. Kahdeksan tiedekunnan, noin 22 000 opiskelijan ja 3 400 työntekijän yhteisö on elinvoimainen ja sitoutunut koulutuksen, tutkimuksen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseen. Lounaissuomalainen yliopisto kannustaa luovuuteen, kriittiseen ajatteluun ja eri alojen väliseen yhteistyöhön sekä ylläpitää kansainvälisiä yhteyksiä tutkimusverkostojen, vaihto-ohjelmien ja globaalien kumppanuuksien kautta.

Rauman kampuksella opiskellaan opettajaksi

Kasvatustieteiden tiedekuntaan kuuluva Rauman kampus tarjoaa ainutlaatuisen ympäristön opettajakoulutukselle. Historiallisessa rannikko-kaupungissa sijaitseva kampus tunnetaan yhteisöllisestä ilmapiiristään, innovatiivisista opetusmenetelmistään sekä tiivistä yhteistyöstään paikallisten koulujen ja yhteisöjen kanssa. Kampuksella toimii Rauman normaalikoulu, joka on harjoittelukouluna tuleville opettajille. Normaalikoulu tarjoaa mahdollisuuden yhdistää käytännön opetuskokemus pedagogiseen tutkimukseen. Kampuksella on myös ainutlaatuisia oppimisympäristöjä, jotka heijastavat suomalaista kulttuuria ja koulutuksen innovatiivisuutta.

Opiskelijoiden rakentama sauna symboloi yhteistyötä ja luovuutta, kun taas Seminaarin puutarha on ainutlaatuinen oppimisympäristö ympäristökasvatukseen, kestävään kehitykseen ja luontolähtöiseen pedagogiikkaan. Yhdessä nämä tilat tukevat kokemuksellista oppimista ja eri tieteenalojen välistä yhteistyötä. Kampus tekee tiivistä yhteistyötä päiväkotia Rauman pikkunorssin kanssa, joka on varhaiskasvatuksen yksikkö ja tarjoaa tutkimusperustaisen kasvu- ja oppimisympäristön 115 lapselle. Tämä vahvistaa entisestään teorian ja käytännön välistä yhteyttä.

Yhteisöllinen ilmapiiri, uudenaikaiset tilat ja vahvat kumppanuudet tekevät Rauman kampuksesta inspiroivan ja elämyksellisen oppimisympäristön kaikille opetuksesta kiinnostuneille. Opiskelijat hyötyvät niin Turussa kuin Raumalla kansainvälisistä vaihtomahdollisuuksista, kannustavasta oppimisympäristöstä sekä vahvasta sitoutumisesta vaikuttaa merkityksellisesti niin paikallisella kuin globaalilla tasolla.

EuroSafe-konferenssissa teemaryhmä liikenneturvallisuudesta

Hellenic Mediterranean University sosiaalityönlaitoksen Terveys- ja liikenneturvallisuuslaboratorio (LaHeRS) järjesti yhdessä Euroopan tapaturmien ehkäisy- ja turvallisuuden edistämisen järjestön (EuroSafe) kanssa 12. eurooppalaisen tapaturmien ehkäisy- ja turvallisuuden edistämisen konferenssin, EU-SAFETY 2025 -tapahtuman. Konferenssi pidettiin Heraklionissa 30. 9 - 2.10. 2025.

Ennen konferenssia järjestettiin työpaja "Digital Tools for Teen Safety in Everyday and Emergency Mobility Situations" (Nuorten arjen turvallisuus liikenteessä ja turvallisuussovellukset) jossa esiteltiin SAFETeen-oppimisvälineitä. Osallistujat kuulsivat luennoilla sovellusten kehittämisestä ja hankkeen etenemisestä.

SAFETEEEN esillä Erasmus-päivät 2025 -tapahtumassa

Kreetan alueellinen opetushallinto osallistui Erasmus Days 2025 -tapahtumaan 17. lokakuuta Hellenic Mediterranean Universityssä (HMU). Tapahtuman teema oli Erasmus+ -ohjelma ja ohjelman vaikutukset eri puolilla Eurooppaa. Kreetan koulut esittelivät toimintaansa ja esittivät kokemuksiaan aiheesta vuorovaikutteisissa työpajoissa ja verkostoissa.

SAFETeen-hanke oli esillä tapahtumassa, jossa tuotiin esiin SAFETeen-toiminnan merkitys nuorten turvallisuuden, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tapahtuma kuvasti eurooppalaisen yhteistyön henkeä ja osoitti, kuinka Erasmus+ -hankkeet yhdistävät yhteisöjä ja edistävät entistä osallistavampaa tulevaisuutta.

Seuraa
meitä

X: SAFETeen_eu

Facebook: SAFETeenEU

Instagram: safeteen_eu

LinkedIn: safeteen-eu

Euroopan unionin
osarahoittama